

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

Ὁ κ. Ἰ. Καλιτσουνάκης, παρουσιάζει τὸ ἔργον τοῦ Στεφάνου Ξανθουδίδου, «Ἡ Ἐνετοκρατία ἐν Κρήτῃ καὶ οἱ κατὰ τῶν Ἐνετῶν ἀγῶνες τῶν Κρητῶν», λέγων τὰ ἑξῆς:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ ἐκδοθὲν ἔργον ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου Ξανθουδίδου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἡ Ἐνετοκρατία ἐν Κρήτῃ καὶ οἱ κατὰ τῶν Ἐνετῶν ἀγῶνες τῶν Κρητῶν» ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ ἐμοῦ.

»Ἡ ἐκτενὴς αὕτη μελέτη τοῦ Ξανθουδίδου, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ ἀντεπιπέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας, εἶχε βραβευθῆ εἰς τὸ Κοσμοκρόζειον διαγώνισμα τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἔτος 1925.

»Μόλις ὅμως πρὸ ὀλίγων μηνῶν κατέστη δυνατὴ ἡ τύπωσις τῆς μελέτης ταύτης καὶ δὴ εἰς τὴν σειρὰν τῶν Beihefte τοῦ περιοδικοῦ Byzantinisch - Neugriechisch Jahrbücher.

»Ὁ Ξανθουδίδης κατὰ τὴν συγγραφὴν τῆς μελέτης εἶχε πλεῖστα ὅσα σχετικὰ ἔργα λάβει ὑπ' ὄψιν του, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τὴν ἀξιόλογον ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐνετοκρατίας ἣ ὁποία ἔχει δημοσιευθῆ εἰς ὑπερὸ διακοσίας σελίδας εἰς τὸν 4^{ον} τόμον τῆς Ἱστορίας τοῦ Ὄσμανικοῦ Κράτους τοῦ Zinkeisen (σελ. 582 - 789).

»Ἡ ἔργασία αὕτη τοῦ Ξανθουδίδου δὲν περιλαμβάνει τὴν ἱστορίαν μόνον τῶν ἐπαναστάσεων τῆς Κρήτης κατὰ τῶν Ἐνετῶν, οἱ ὁποῖοι ὡς κατακτηταὶ ἐκάθησαν 450 ὀλόκληρα ἔτη εἰς τὸν τράχηλον τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς νήσου, ἀλλὰ περιέχει καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Κρήτης κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπὸ γενικωτέραν ἀντίληψιν, διοικητικὴν, θρησκευτικὴν, ἐκπολιτιστικὴν κλπ., ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ ὀνομασθῆ τοῦτο ἱστορία μὲ τὰς μονομερεῖς (ἐνετικὰς μόνον) πηγὰς τὰς ὁποίας ἔχομεν.

»Ἡ ἱστορία τῆς Κρήτης κατὰ τοὺς χρόνους τούτους εἶναι δύσκολον νὰ γραφῆ καθ' ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης ἂν μὴ πρότερον ἐξερευνηθῶσι τὰ ἐν Βενετία σχετικὰ ἀρχεῖα, κυρίως τὸ ἀρχεῖον τοῦ Δουκὸς τῆς Κρήτης, τὸ ὁποῖον περιέχει μέγα πλῆθος σχετικῶν ἐγγράφων, ἀνεκδότων κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἀκόμη οἱ Ἐνετοὶ περιέσωσαν τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ὅταν ἐνόησαν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραμείνουν πλέον εἰς τὴν Κρήτην. Εὐτυχῶς ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν μὲ τὴν ἐκδοσιν τοῦ β' τόμου τῶν «Μνημείων τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας» παρέχει βοήθειαν εἰς πολλὰ ὡς πρὸς τὴν διαλεύκανσιν τῆς διοικητικῆς τοῦλάχιστον ἱστορίας τῆς νήσου κατὰ τὰ ἔτη 1281 - 1385.

» Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ ἐργασία τοῦ Ξανθουδίδου ἂν καὶ ἐγράφη τῷ 1925 καὶ ἐξεδόθη μόλις τώρα μετὰ 14 ἔτη, παραμένει εἰς ἐπιστημονικὸν ὕψος ἀξιόλογον, δύναται δὲ καὶ ἄλλοι νὰ λάβωσιν ἐξ αὐτῆς ἐπωφελεστάτας νύξεις διὰ περαιτέρω ἐρεῦνας.

» Ὁ ἀείμνηστος Ξανθουδίδης πᾶν ὅ,τι ἔγραφε πραγματευόμενος ἐπιστημονικόν τι ζήτημα, ἦτο μεμετροημένον καὶ περιεσκεμμένον, προῆγε δὲ πάντοτε τὸ θέμα περὶ οὗ ἐπρόκειτο καὶ εἰς ὃ εἶχε συγκεντρώσει τὴν ἐπιστημονικὴν προσοχὴν του».

Ὁ κ. Γ. Σωτηρίου, παρουσιάζει τὸ βιβλίον τοῦ E. Wellesz, «Die Hymnen des Sticherarium für September», ἐκθέτων ὡς ἐξῆς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ:

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἔργον τοῦ καθηγητοῦ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης Egon Wellesz, περιλαμβάνον μεταγραφὰς βυζαντινῶν ᾄσμάτων τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου καὶ ἐπιγραφόμενον: "Die Hymnen des Sticherarium für September».

» Τὸ βιβλίον τοῦτο μοι ἀπεστάλη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔκδοσιν τῶν βυζαντινῶν κειμένων καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Κοπεγχάγης κ. Gasten Höeg, ἵνα καταθέσω τοῦτο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἀθηνῶν.

» Εἰς τὴν Ἀκαδημίαν εἶχον ὑποβάλλει πρὸ διετίας τὸν πρῶτον τόμον τῶν μνημείων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, τὴν ἔκδοσιν τῶν ὁποίων ἔχουν ἀναλάβει, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Διεθνoῦς Ἐνώσεως τῶν Ἀκαδημιῶν, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κοπεγχάγης G. Höeg, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κάρδιφ H. J. W. Tillyard καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης E. Wellesz.

» Ἡ ἔκδοσις τῶν μνημείων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τούτων ἔχει διαιεθεῖ εἰς δύο σειράς: ἡ πρώτη ἐκδίδεται εἰς μέγα σχῆμα ὑπὸ τὸν τίτλον: «Monumenta musicae byzantinae» καὶ περιλαμβάνει αὐτούσια τὰ μουσικὰ κείμενα τῶν βυζαντινῶν Κωδίκων εἰς φωτοτυπίας μετὰ εἰσαγωγῆς· ἐξεδόθησαν μέχρι σήμερον τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Στιχηράριον ἐκ Κώδικος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης ὑπ' ἀριθ. 181 (βιβλίον δηλ. περιέχον τὰ ἐκκλησιαστικὰ ᾄσματα ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ μῆνας, τὰ ἄλλως λεγόμενα Μηνιαῖα, Τριώδιον καὶ Πεντηκοστάριον — εἰς τὰ ᾄσματα ταῦτα προτάσσονται στίχοι τοῦ Ψαλτηρίου — διὸ καὶ καλεῖται τὸ μουσικὸν τοῦτο βιβλίον Στιχηράριον), πρὸ τινος δὲ ἐξεδόθη καὶ τὸ *Εἰρημολόγιον* ἐκ Κωδίκων τῆς Μονῆς Ἰβήρων τοῦ Ἁθῶ, βιβλίον περιλαμβάνον τὰ εἰρημολογικὰ μέλη τῶν ὁκτῶ ἡχων, ἥτοι τὴν Παρακλητικὴν).

» Ἐκ τῆς δευτέρας σειρᾶς, ἣτις ἐκδίδεται ὑπὸ τὸν τίτλον «Subsidia et transcripta» (βοηθήματα δηλαδὴ καὶ μεταγραφαὶ) ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε, ὡς βοηθήματα, ὑπὸ τοῦ Tillyard μὲν ἀγγλιστὶ ἐν χρησιμώτατον ἐγχειρίδιον τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς σημειογραφίας (μὲ ἐρμηνείαν τῶν μουσικῶν σημείων τῶν ὁκτῶ

ἤχων) καὶ γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Höeg τὸ ἐκφωνητικόν. «La notation ekphonitique», Copenhague 1935, ἐρμηνεύον τὰ σημαδόφωνα τῶν βυζαντινῶν Κωδίκων, τῶν περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου· ὡς μεταγραφαὶ δὲ (εἰς τὴν σειρὰν τῶν Transcripta) ὑπὸ τοῦ Wellesz, τὸ ὑποβαλλόμενον ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Die Hymnen des Sticherarium für September», Cop. 1936, περιλαμβάνον μεταγραφὰς βυζαντινῶν ᾠμάτων, ἀκολουθιῶν τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ἐκ τῆς παλαιᾶς σημειογραφίας τῶν Κωδίκων εἰς τὴν σύγχρονον εὐρωπαϊκὴν τοῦ πενταγράμμου, καὶ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Tillyard ἕτερος τόμος περιλαμβάνων μεταγραφὰς ᾠμάτων τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «The Hymns of the Sticherarium for November» Copenhague, 1938. Παραλλήλως πρὸς τὰς ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω τριῶν καθηγητῶν — ἂν ἐξαίρεσωμεν τὰς ἀξιολόγους μελέτας τῶν παλαιότερων ἐρευνητῶν τῆς βυζαντινῆς Μουσικῆς: Tibaut, Riemann, Gastoné κ.ἄ. ἐργάζονται ἐν Ρώμῃ οἱ μοναχοὶ τῆς Grotta Ferrata παρὰ τὴν Ρώμην, οἵτινες μάλιστα πρὸ μικροῦ ἐξέδωκαν ἀξιόλογον ἔργον ἐπιγραφόμενον: «L'antica melurgia byzantina,» ἐν Ρουμανίᾳ ὁ Petrescu καὶ παρ' ἡμῖν νῦν (διὰ τὰ παραλείψω τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει παλαιότερον ἐργασθέντας) οἱ κ. κ. Ψάχος, Κωνστ. Παπαδημητρίου, Κ^α Merlier κ. ἄ.

»Ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ὑποβαλλομένου ἔργου κατὰ τοὺς ἡμετέρους μουσικοὺς τοὺς ὁποίους συνεβουλεύθην (καὶ ἰδιαίτατα τὸν καθηγητὴν τῆς Ριζαρείου Σχολῆς κ. Παπαδημητρίου), αἱ ἐκ τῶν μεταγραφῶν τῶν Wellesz καὶ Tillyard ἐξαγόμεναι μελωδίαὶ δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὀριστικά, καθ' ὅσον εἰς αὐτὰς ἀγνοεῖται ἡ μουσικὴ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας μας· ἀποκλείεται δηλαδὴ εἰς αὐτὰς τὸ ἑναρμόνιον χρωματικὸν μέλος τῆς παλαιᾶς βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ οὕτως ἐξαφανίζονται αἱ ποικιλίαι τῶν ἤχων, τὰ γένη, τὰ διαστήματα καὶ ἐν γένει τὸ ὕφος ἐκάστου ἤχου, (αὐτὰ κατὰ τοὺς μουσικοὺς μας εἶναι παράδοσις διαδεδομένη ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μόλις καταγραφομένη εἰς τινες νεωτέρους Κώδικας διὰ στενογραφικῶν σημείων).

»Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὕφ' ὅλων ἀναγνωρίζεται ὅτι ἐπιστημονικῶς αἱ μεταγραφαὶ αὐταί, εἶναι ὀρθαί, καθόσον βασίζονται εἰς τὰ θεωρητικὰ (τὰ προτασσόμενα δηλαδὴ εἰς τὰ σφζόμενα παλαιὰ βυζαντινὰ μουσικὰ χειρόγραφα θεωρητικὰ κείμενα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς).

»Διὰ τοῦτο ἡ μὲν ἐρμηνεία τῶν σημείων διὰ τὴν καταμέτρησιν τῶν φωνῶν (τὴν μετροφωνίαν) γίνεται ὀρθῶς, αἱ προκύπτουσαι ὅμως μελωδίαὶ δὲν εἶναι βυζαντιναί. Ἡ μετροφωνία, κατὰ τοὺς μουσικοὺς μας, εἶναι μέρος τῆς ἀναγνώσεως.

»Δὲν εἶμαι ὁ κατάλληλος διὰ τὰ κρίνω τὴν ὀρθότητα τῶν ἀνωτέρω θεωριῶν. Ἐγὼ τοῦτο μόνον εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω, ὅτι ἡ συμβολὴ τῶν διακεκριμένων ξένων ἐπιστημόνων εἶναι πολὺτιμος καὶ εἶναι ὁμολογουμένως ἡ μεγαλυτέρα

προσπάθεια ἥτις κατεβλήθη μέχρι τοῦδε ἐκ μέρους ξένων διὰ τὴν διευκρίνισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς».

Ὁ κ. **Στ. Λυκούδης**, παρουσιάζων τὴν συγγραφὴν τοῦ Νικολάου Καρυδάκη, «Νεάρχος ὁ Κρητὸς ναύαρχος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου», προσθέτει τὰ ἐξῆς:

«Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, τὸ ὑπὸ τίτλον «Νεάρχος, ὁ Κρητὸς ναύαρχος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου» ἐμβριθὲς ἔργον τοῦ κ. Νικ. Καρυδάκη ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἀποστρατεία καὶ ἄλλοτε ἀξιωματικοῦ ἐν τῷ Γενικῷ ἐπιτελείῳ τοῦ Στρατοῦ. Τὰ ὅσα ὁμως ὀλίγα θέλω εἶπῃ, πᾶν ἄλλο ἢ κριτικὴν ἀποτελοῦν πρὸς τοιαύτην, δὲν θὰ ἐπῆρουν τὰ ὀλίγιστα λεπτὰ, ἅτινα ὡς παρουσιαστῆς τοῦ ἔργου διαθέτω.

»Ἐν ἀρχῇ ὁ συγγραφεὺς, ἐξηγεῖ τὸν λόγον δι' ὃν ὡς θέμα τῆς μελέτης του ἐξέλεξε τὸν Νεάρχον προλαμβάνων δὲ τὴν γένεσιν ἐρωτημάτων ἀπὸ τοῦ μελετητοῦ, τὸν εἰσάγει εἰς τὴν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου στρατιωτικὴν τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ ὀργάνωσιν, τὸ βαρὺ καὶ τὸ ἐλαφρὸν πεζικόν της, τὰς σαφίσσας, τὸ μηχανικόν της, εἰς τοὺς Ἑταίρους, τοὺς Βασιλικοὺς παῖδας καὶ τοὺς Σωματοφύλακας, εἰς τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβαλόντας Φίλιππον τῷ Ἑλληνισμῷ ἡγεμόνα.

»Ἐμβαίμων εἰς τοῦ θέματος τὴν οὐσίαν, διεξέρχεται τὰ τῆς παιδικῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡλικίας καὶ τὰ τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ τε καὶ τῶν παιδιόθεν «συνεταίρων» του «οἱ ποτε Ἀλεξάνδρῳ ἔσποντο καὶ τὴν Ἀσίαν ξυνεπόρθουν», ἵνα ἀναμνησθῶ τοῦ μεγαλειώδους, διὰ τὸν ἕξ αὐτῶν Κράτερον, ἐπιτυμβίου. Προβαίνων εἶτα εἰς τὴν περιγραφὴν καὶ τὴν ἐπιτελικὴν ἐπισκόπησιν τῶν μαχῶν, αἱ ὁποῖαι ἤγαγον εἰς τοῦ Περσικοῦ κράτους τὴν κατάλυσιν καὶ τὴν μέχρις Ἰνδιῶν προέλασιν, ἐνδιατρίβει ὡς εἰκὸς εἰς τὰ τῆς ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν στρατείας, καθ' ἣν τοσοῦτο σπουδαῖον ὑπῆρξε τοῦ Κρητὸς ναύαρχου τὸ μέρος. Τὰ τῆς καταλήψεως τῆς Ἀόρνου καὶ τὰ τῆς ἥττης τοῦ Ἰνδοῦ ἡγεμόνος Πώρου, περιγράφονται, τὸ πρῶτον ἤδη ἐν Ἑλληνικῷ συγγράμματι, ἐφ' ὅσον γνωρίζω, μετὰ πάσης δὲ σαφηνείας καὶ ἀκριβείας ἱστορικῆς.

»Λεπτομερῶς εἶτα ἱστορεῖ ὁ κ. Καρυδάκης, καὶ δὴ ἡμερολογιακῶς διὰ πᾶσαν ἡμέραν, τὰ τοῦ μνημειώδους πλοῦ τοῦ Νεάρχου, ἀπὸ τοῦ δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ, κατὰ μῆκος τοῦ παράπλου τῶν ἀκτῶν τῶν Ἀραβιτῶν καὶ τῶν Ὀρειτῶν, τῶν Ἰχθυοφάγων, τῆς Καρμανίας, τῆς Περσίδος καὶ τῆς Σουσιανῆς, μέχρις ἐκβολῆς Πασιτίγρητος καὶ τῶν Σούσων, ἐπισκοπῶν γεωγραφικῶς καὶ τοπογραφικῶς ἐκάστην τῶν φάσεων τοῦ περιήλου, σχολιάζων αὐτὰς ἱστορικῶς, παρεμβάλλων δὲ ἐν τῷ συγγράμματι διαφωτιστικὸν χάριτον, πρὸς κατανόησιν τοῦ περιήλου ἐκείνου. Ἀφιεροῖ δὲ διὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ μεγαλειώδους ἐκείνου ἐγχειρήματος 190 σελίδας ἐκ τῶν 351 τοῦ ἔργου

του, τοῦ γραφέντος βάσει ὀλοκλήρου συγκομιδῆς ἱστορικῶν πηγῶν, τόσον ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τε καὶ Λατινικῶν, ὅσον καὶ μεταγενεστέρων παλαιότερων τε καὶ προσφάτων τόσον ἀπὸ συγγραφέων γενικῆς ἱστορίας ὅσον καὶ ἀπὸ εἰδικῶν κύρους, στρατιωτικῶν ἐπιτελικῶς τὸ Ἰνδουστὰν ἐπισκοπησάντων εἴτε πλοιάρχων τῆς Ἐταιρίας τῶν Ἰνδιῶν πρώτων αὐτῶν διαπιστωσάντων τὸν πλήρη συνταυτισμὸν τῶν περιγραφῶν τοῦ πλοῦ τοῦ Νεάρχου πρὸς τὰ πράγματα εἴτε σοφῶν ναυτικῶν τῆς ὀλκῆς τοῦ Ζουριέν ντε λα Γκραβιέρ, τοῦ μετ' εὐλόγου πικρίας παραλληλίζοντος: «δὲν ἔλειπον ἀπὸ τὸν Ναπολέοντα, Ἡφαιστίωνες Κράτεροι Εὐμένεις ἔλειπεν ὅμως Νεάρχος».

»Γενικῶς, τὸ ὃ παρουσιάζω σύγγραμμα ἐμφανίζει, εἰς μεγάλην πυκνότητα λόγου καὶ ἐννοίας, τὸν ἥρωά του οἶον ὑπῆρξε: γεωγράφον, κοσμογράφον, ἐθνολόγον, ὀξυδερκῆ πολιτικόν στρατηγὸν ἀνδρεῖον ὅσον καὶ συνετόν, ἀναπτύξαντα δὲ στρατηγικὰς ἰδιότητας ἐξιχθείσας κατόπιν εἰς κλασικότητα ἀγνοήσαντα τὰς δυσχερείας καὶ πάντοτε νικητὴν, δεξιὸν ἐν παντὶ βραχίονα τοῦ δορυκλήτορος καὶ παροτρύνοντα ἐμψυχωτὴν τοῦ ὀργανωτῆν ναυπηγήσεων κατὰ μῆκος τῶν ὀχθῶν τοῦ Ὑδάσπου, παρασχόντα μετὰ εἴκοσι καὶ ἓνα αἰῶνας θέμα μιμήσεως εἰς τὸν Ναπολέοντα, τόσον διὰ τοὺς στολίσκους τοῦ Νείλου ὅσον καὶ διὰ τὰς ἀπὸ Φλαῖσινγκ μέχρι Βουλώνης ναυπηγικὰς ἐγκαταστάσεις ποντοπόρον τοῦ Β.Δ. Ἰνδικῶ ὠκεανοῦ, ἐμψυχωτὴν τοῦ Κολόμβου καὶ τοῦ Μάρκο Πόλο, διδάσκαλον τοῦ Βάσκο δὲ Γάμα καὶ τῶν Πορτογάλων ὠκεανοπόρον, πρόδρομον πάσης ἐν τῷ Ἰνδικῷ ὠκεανῷ ἐξερευνήσεως καὶ τῶν ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀνακαλύψεων, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς Μωάμεθ τὸν Πορθητὴν ἐμπνεύσαντα τὰ δι' ὑπερνωλικήσεων στρατηγήματα, τέλος, πρῶτον ἔλληνα συγγραφέα ναυτιλιακῶν ὀδηγιῶν μετὰ τὸν ἀρχαιότατον Σκύλακα τὸν Καριανδέα.

»Ἐν ἐπιλόγῳ, ἀνταξίῳ τοῦ συνόλου τοῦ ἔργου του (ὄντος κατ' ἐμὲ ἀνεπιδέκτου ἀντιρρήσεώς τινος, εἰ μὴ ἴσως μόνον ὡς πρὸς τὸ ἐν ὑποσημειώσει σελ. 112 ἀναφερόμενον ἐν παρῳδῳ ἰσότιμον τοῦ ταλάντου καὶ ἐλαφρῶς ὡς πρὸς τὸ ἰσοδύναμον τοῦ κατὰ Νεάρχον μιλλίου), ἱστορεῖ ὁ συγγραφεὺς τὰ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐν Σούσοις γαμηλίων τελετῶν, βαθέως τὴν πολιτικότητα τοῦ σκοποῦ των ψυχολογῶν. Ἀναπτύσσει τὸ τελευταῖον μεγαλεπίβολον τοῦ Ἀλεξάνδρου σχέδιον διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀραβίας, τὸν περίπλουν τῆς Ἀφρικῆς, τὸν εἰσπλουν τοῦ στόλου του εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, τὴν ἐξάπλωσιν καὶ τὴν παγίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς Ν.Δ. τῆς Εὐρώπης χώρας, ὧν καταπλησόντων ἐγχειρημάτων θὰ ἠγοῦντο, αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀλέξανδρος κατὰ ξηρὰν ὃ δὲ Νεάρχος τοῦ στόλου. Ἐπίσης, πῶς τὸ μεγαλεπίβολον αὐτὸ σχέδιον ἐματαιώσε τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ νόσος καὶ ὃ ἀπὸ ταύτης θάνατός του καὶ ὀποία τις ἦτο ἡ νόσος αὕτη.

Τέλος ἀναφέρει πάσας τὰς εἰδήσεις, ἅς διασπάρτους οὔσας ἠδυνήθη νὰ ἀνεύρη, ὡς πρὸς τὸν Νέαρχον μετὰ τὸν διαμελισμὸν τοῦ κράτους τοῦ Ἀλεξάνδρου.

»Περαίνων, παρατηρῶ ὅτι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐξέλεξεν ὁ κ. Καρυδάκις, παρὰ τὸ φαινομενικῶς τερπνόν του, εἶναι κατὰ βάθος βαρὺ, δι' ὃ καὶ ἡ ἀνάπτυξις του κατ' ἀνάγκην ἀποβαίνει τοιαύτη. Παρὰ τοῦτο ἐν τούτοις, κατώρθωσεν ὁ συγγραφεύς, χωρὶς ποσῶς νὰ μειώσῃ τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ ἔργου βαθύτητα, νὰ τὸ καταστήσῃ οὐ μόνον εὐπεπτον εἰς πάντα ἀναγνώστην, ἀλλὰ καὶ ἐπαγωγὸν καὶ εὐχάριστον. Καὶ εἶναι, κατ' ἐμέ, ἐκ τῶν ὀλίγων βιβλίων μας τὰ ὁποῖα δύνανται, καὶ πρέπει, νὰ ἀναγιγνώσκωνται εὐχαρίστως ἀπὸ τὴν Ἑλληνίδα νεότητα, τόσον πρὸς μόρφωσιν ὅσον καὶ πρὸς ἑξαεὶς τῆς εἰς τὰ ἐπίπεδα εἰς ἃ τὴν τοποθετοῦν, αἱ, ἀπὸ τῆς κληρονομίας τῆς ἱστορίας μας καὶ τῶν ἐθνικῶν μας παραδόσεων, βαρύνουσαι ἡμᾶς ὑποχρεώσεις».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

Κ. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ.—*Περὶ τῆς σχέσεως τῶν Νεαρῶν Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ τῶν Βασιλικῶν κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα*¹.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.—*Propriété protective des différents verres contre l'action de la lumière solaire sur les yeux, par Sp. Dontas et A. Kotsaftis.**

Pour protéger les yeux de la lumière solaire intense, on fait usage, en été surtout, de diverses sortes de verres fumés ou colorés, dont le pouvoir protectif s'évalue aujourd'hui soit par l'examen du spectre rendu par chaque espèce de verre, soit par la quantité de la lumière qu'ils laissent passer.

Mais on n'a pas examiné encore les modifications des éléments de la rétine provoquées par l'emploi des différentes espèces de verres protecteurs, ni déterminé ceux qui protègent le mieux l'œil de la lumière solaire intense.

Dans des travaux précédents, communiqués à l'Académie², nous avons

¹ Δημοσιευθήσεται εἰς Festschrift Paul Koschaker τόμος 3ος Verlag Böhlau, Weimar, 1939 ὑπὸ τὸν τίτλον: *Die Novelle 56 Leo des Weiser und ein Streit über das Meeresufer im 11 Jahrhundert.*

* ΣΠ. ΔΟΝΤΙΑ καὶ Α. ΚΟΤΣΑΥΤΗ.—Ἰκανότης τῶν διαφόρων ὑάλων πρὸς προφύλαξιν τῶν ὀφθαλμῶν ἀπὸ τοῦ ἐντόνου ἡλιακοῦ φωτός.

² DONTAS S., KOSMETATOS G. ET KOTSAFTIS A., Modifications morphologiques de la rétine de la grenouille à la lumière et à l'obscurité, *Praktika de l'Académie d'Athènes*, 1934, 9, p. 320. — DONTAS SP. ET KOTSAFTIS A., Modifications histologiques de la rétine